

Kazah filmet forgattak Karcagon

Karcagon már több dokumentumfilmet forgattak a kun hagyományokról. Most egy kazah játékfilmbé szőtték bele a várost. Csendet kérünk, senki ne nézzen a kamerába, kezdünk! — ez többször is elhangzott november 7-én a Kun emlékhelynél. Kilenckor a helyszínen már álltak a jurták, fött a birkapörkölt, a filmesek a zsiráfot szerelik. A forgatható és belógatható kamerának a körjelenetnél volt szerepe. A jurták előtt a rendező, Igor Vovnianko Bene Sándorral, a Pusztai Róka Nomád Hagyományörző Egyesület vezetőjével egyeztet. Sanyi rutinos filmes, szerepelt a Honfoglalásban és több dokumentumfilmben is.

— A csapatom jól felkészült, gyakorlott lovas, nem félünk a feladattól — mondja, miközben a rendező arra kéri, mutassanak valami különlegeset. Így Mészáros Lászlóval és Tóth Krisztiánnal elkezd dzsigitelni — menet közben a ló hátáról le-fel ülni —, a produkiót nagy tapssal jutalmazza a rendező, jelezve, megvette.

A tízrészes kazah játékfilm címe 001-es szállítmány — tudtuk meg Igor Vovniankó rendezőtől. — A független Kazahsztán vezetői elhatározzák, békés célokra használják az ország nukleáris nyersanyagát, átadják az amerikaiaknak. Mivel többször jártam Karcagon, s mindig nagy szeretettel fogadtak, hálám jeléül szőttem a filmbe a várost. A kazah főhős amerikai társát meghívja ide egy népünnepélyre. Ezt a részt vették fel Karcagon. A jelenetekben szerepeltek még a Déryné néptáncosai, a karcagi talpas íjászok tagjai és a Pipás zenekar is.

Képek a forgatásról

Kiskunkapitány avatás Kunszentmiklóson

A kiskun vidéket is vigasztalan eső áztatta a XVI. Szentmiklósi Napok első, pénteki napján (*szeptember 10. – a szerk.*). Akkor is ömlött még a víz a felhőkből, amikor déli egy óra tájban a Varga Domokosról elnevezett Általános Művelődési Központ felé igyekezett az ünneplő közönség, hogy részese lehessen a kiskunkapitány avatásának. Hajdú László tárogató játéka után a jelenlévők elénekelték a nemzeti és a székely Himnuszt. Ezután Szőke Imre elmondta a Kun Miatyánkot, majd Busch Andrea műsorvezető röviden vázolta a jászkunok letelepedésének történetét, a jász- és kunkapitányok választásának szokásjogát, majd bejelentette, hogy a Kiskun Önkormányzatok Szövetségének döntése szerint az idén Kunszentmiklós városa kapta meg a kapitányválasztás jogát. Képviselő-testületünk Lesi Árpád alpolgármestert javasolta e tisztségre.

Bódi Szabolcs kunszentmiklósi polgármester megnyitó beszédében a hagyományörzés élő példájaként említette a kapitányi tisztség közelmúltbéli fölélesztését, s utalt arra, hogy e rang nem csupán a közéleti tevékenység feddhetetlenségét követeli meg viselőjétől, de elvárja családi életének rendezettségét is ahhoz, hogy példakép lehessen.

Ficsór József, Kiskunfélegyháza polgármestere, a Kiskun Önkormányzatok Szövetségének elnöke köszöntötte Lesi Árpád jelöltet, majd elmondta, hogy 2005 óta immár hatodik alkalommal választhatunk kiskunkapitányt. Ez a most élő kiskunoknak a hagyományörzés ébrentartása, az összefogás erősítése végett nagyon fontos, mert a jászokkal ellentétben ők három megyében szétszóródva élnek.

Ezután a leköszönő kiskunkapitány, a kiskunhalasi Dózsa Tamás Károly lépett a mikrofonhoz. Ő viszonylag fiatalként vehette át a kapitányi tisztséget tavaly, a Kunok I. Világtalálkozója alkalmával, így még emlékezetesebb számára, hogy ebben a tisztségében avathatta föl a kiskunhalasi és az ópusztaszeri kun emlékhelyeket.

A műsorvezető fölkérésére Smuta Zsolt, a Hármaskerület főkapitánya bemutatta a leendő kiskunkapitányt, Lesi Árpád alpolgármestert. A hallgatóság megtudta, hogy ősei részben erdélyi és felvidéki magyarok, anyai ágon azonban törzsköcs kunszentmiklósi, mert a Maár család egyike volt a környéken elsőként letelepedő kun családoknak, néhai Maár András személyében pedig kunkapitányt is tisztelhetnek fölmenőik között.

A történelmet kedvelő Lesi Árpád 1998-ban tizenkét barátjával együtt megalapította az Iloncsuk szabadcsapatot, így őrizve meg az 1400-as évek kun harcművészetét, viseleteit. Ez a kis közösség a mai napig öregbíti Kunszentmiklós hírnevét. 1999-ben lépett be a Kunszövetségbe, ahol a Kunok I. Világtalálkozásának megszervezését már felügyelő bizottsági tagként segíthette. Sövény Sándor kiskunkapitány barátjával közösen kezdeményezték és rendezték meg tavaly a felsőkiskunsági kunok találkozóját Kunadacson. Megemlítendő, hogy Lesi Árpád is részt vett abban a több éves szervezést és számtalan egyeztetést igénylő munkában, amelynek eredményeként a tavalyi Szentmiklósi Napok keretében sikerült testvérvárosi kapcsolatot kötni a nagykunok fővárosa, Karcag és a Felső-Kiskunság fővárosa, Kunszentmiklós között.

A kapitányjelölt életrajzának ismertetése után következett a legünnepélyesebb pillanat, az eskütétel, amelyet a jelenlévők fölállva hallgattak meg.

Ezt követően Smuta Zsolt, a Hármaskerület főkapitánya a kapitányi tisztség jelvényeit – mentét, süveget, tanúsítványt és pecsétet –, a leköszönő Dózsa Tamás Károly pedig a kar-

dot adta át az immár kiskunkapitány Lesi Árpádnak.

Ezzel az aktuussal lényegében befejeződött a megválasztott kiskunkapitány beiktatása, ám az ünnepség még nem ért véget.

Miután Ficsór József mind az öt újkori kiskunkapitány nyakába akasztott egy-egy szalaggal ellátott, ezüst bevonatú medált, vidámabb pillanatok következtek: Bódi Szabolcs kunszentmiklósi polgármester a ceremónia résztvevőit a színpadon lévő asztal köré invitálta, ahol egy pohár borral a szerencsésebb jövőre koccintottak. És ugye, a bor mellé tánc is illik, így ez sem maradhatott el. Erről Hajdú László, a fúvóshangszerek virtuóza, valamint az ütemre csattogó csizmák közkedvelt helybéli mestere, Izsák Zoltán néptáncosai gondoskodtak.

Ezt követően Lesi Árpád néhány mondatban megköszönte a személye iránt megnyilvánuló bizalmat, egyben kifejezte reményét, hogy munkálkodása sikerrel fogja erősíteni a jászkun egységet. Szavaira jól rímelt Széchenyi István „Akadémiai beszédek” című munkájából a Tóth Péter tanár úr által fölolvastott részlet. S az már valóban az ünnepség utolsó pillanatait jelentette, amikor a borospohár okozta életvidám pillanatok hathatós megtoldása végett az öt kiskunkapitánynak Bódi Szabolcs polgármester átadta városunk ajánldékát, a – szavaival élve – „vérpezsdítő üdítőitalokat”

Válják az mindannyiúnk egészségére!

Befejezőként Hajdú László tárogatójának kísérete mellett a hallgatóság elénekelt a Szózatot.

Dr. Jakab László

A legújabbkori kiskunkapitányok névsora:

- 2005: *Kiskunfélegyháza, Ván Jenő*
- 2006: *Fülöpszállás, Ván Jenő*
- 2007: *Szabadszállás, Sövény Sándor*
- 2008: *Kiskunlacháza, Fábíán József*
- 2009: *Kiskunhalas, Dózsa Tamás Károly*
- 2010: ***Kunszentmiklós, Lesi Árpád (képünkön)***

Fotók a beiktatásról

Kun viadal Kisújszálláson

Október 16-án Kisújszálláson Horváth György nagykun főkapitány tanyáján megtartott lovasíjász versenyen és a kun viadalon Czuczi Antal bizonyult a legjobbnak, így egy évig ismét ő a kun vitéz.

Bár az időjárás nem volt kegyes a viadalhoz, a kilenc lovas harciasan állta a küzdelmet. Vágató lovukról igyekeztek minél többször a céltáblába találni a 90 méteres pályán. Ez alatt a tanya másik részén a fogathajtók mérkőztek. A napot kunsági ízek főzőversenye is színesítette. A pónifogatok akadályhajtását a kunhegyesi Kovács Richárd, a kettes fogatokét a kisújszállási Ballók Zoltán nyerte. A póni fogatok vadászajtását szintén Kovács Richárd nyerte, míg a kettes fogatok vadászajtását a martfői Pete József. A Tóth János Emlékverseny díját a kisúji Posztós Erika kapta.

A Kunszövetség Sudár István-emlékdíját a karcagi Szemerányi Attila, a lovasíjász verseny második helyezette vehette át dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési minisztertől, a Kunszövetség elnökétől.

A lovas és a kun hagyományok ápolásáért a Kunszövetség Sudár István-emlékdíját dr. Fazekas Sándor adta át Szemerányi Attilának

Könyvajánló

Kiss Attila: Historia Kumanorum - a honfoglalás A kunok története

A tudományos ismeretterjesztő igénnyel megírt könyvben— mely 2010-ben jelent meg—

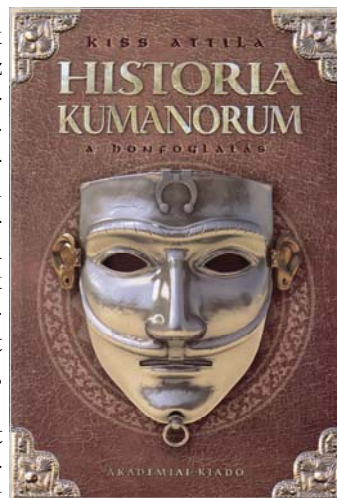
a kunok múltját ismerhetjük meg egy elképzelt reneszánsz kori kun írástudó elmondásában, a kun nép nézőpontjából. Végigkövethetjük népének történetét, harcokkal teli vándorlásait ázsiai őshazájától a Kárpát-medencéig. A korabeli kódexek és krónikák stílusában írt könyvből megtudhatjuk többek között azt is, hogyan éltek a kunok, miként illeszkedtek be új hazájukba, és milyen szerepet játszottak a tatárjárás korában. Nyomon követhetjük háborúikat Oroszország fejedelemségei, illetve a Keletrómai Birodalom ellen, s találkozhatunk olyan jelentős képviselőikkel, mint Kun László királyunk, vagy az Egyiptom szultánjává lett rabszolgafiú, Bajbarsz.

Kiss Attila, az Altináj, a Medveszív, az Ambultan utazása és a Gesta Avarorum szerzője középkori történetírók munkáiból merítve fűzte össze a történeteket, melyeket eredeti kun versekkel, ujjur és kipcsak nyelvű eposzokból vett idézetekkel színesített.

A gazdagon illusztrált könyv érdekes olvasmánya lehet a történelmünkkel most ismerkedő ifjú olvasóknak csakúgy, mint a történelem eleddig kevésbé ismert eseményeire nyitott felnőtteknek.

A könyv kiadója az Akadémiai Kiadó, megjelenését a Kunszövetség is támogatta.

Megrendelhető: www.akademiaikiado.hu

In memoriam

Balogh Márton nagykun kapitány búcsúztatása

A nagykunok kegyelettel gyászolják kapitányukat: Balogh Márton nagykun kapitány urat. Az egész Nagykunság és a nagykun kapitányok tisztelettel hajtják meg fejüket Balogh Márton előtt. Kegyelettel tisztelegnek előtte a kiskun- és jász testvéreink is, újkori kapitányaik és főkapitányuk.

Balogh Márton nagykun kapitányi kinevezésére valamennyi nagykun település egyöntetű tiszteletének és megbecsülésének jeleként került sor, szülőhazája Túrkeve javaslatára.

Aligha lehetett volna nála kiválóbb személyt választani erre a tisztségre. Ő ugyanis az igazi nemzeti értékek ápolója és azok széleskörű közvetítője volt egész élete folyamán.

Ő mindenekelőtt magyar volt, de mindenekelőtt kun volt, és mindenekelőtt „túrkevi” nagykun és mindenekelőtt az összmagyarság képviselője.

Hogy mindezt hogyan lehet harmonikus egységben megélni, arra legyen példa számunkra az Ő élete. Mi, akik most gyászunkkal itt vagyunk, érezzük, hogy vigasztalásra szorulunk. És ha őszinték vagyunk magunkhoz, bevallhatjuk, hogy e veszteségben most elsősorban magunkat siratjuk. Ugyanis Marci barátunk miatt már egyáltalán nem kell aggódnunk! Ő már jó helyen, sőt a legjobb helyen van, a Teremtőjénél. Ő már tudja és látja mindazt, amit mi sokan hiszünk és remélünk - vagy éppenséggel tagadni igyekszünk.

És immár a tennivalóink is körvonalazódnak: mondjunk mindenekelőtt hálát azért, hogy ismerhettük Őt, hogy élvezhettük szellemiségét, művészetét és barátságát. Köszönjük meg, hogy Márton annyi embernek okozhatott örömet, és annyi emberben ébresztett lelkesedést. Oly bőséggel kaphattunk kincseket abból a gazdag tárházból, ami az Ő szívében volt - melyet Teremtő és Gondviselő Istenünktől kapott, és melyet igaz elhivatottsággal gyarapított - a mi örömünkre, hazája és szülőföldje épülésére. Kedves kötelességünk viszont az, hogy hűséggel ápoljuk elhunyt barátunk és kapitánytársunk emlékét! Folytatnunk kell azt a szellemiséget, amit átadott és örökül hagyott mireánk!

A nagykunok kegyelettel gyászolják kapitányukat, Balogh Márton nagykun kapitány urat.

Illéssy Ádám nagykun kapitány

Emléknappá nyilvánítanak május 6-át

Jász- és kun kapitányok őszi találkozóját tartották Kunmadarason novemberben. — A tanács még a tavaszi összejövetelén elhatározta, hogy a kapitányok protokollszabályzatát megalkotja, amelynek főbb elemeit most megismertük — mondta Smuta Zsolt, a Hármas-kerület főkapitánya. Szó esett arról is, hogy az érintett települések támogatása szükséges ahhoz, hogy a kormány elé terjesszék azon elképzelésüket, hogy május 6-át Jászkun emléknappá nyilvánítsa az állam.

A rendezvényen a Magyarországért Egyesület képviseletében Rumi Tamás átadta a település önkormányzatának Zétényi Zsolt: A történeti alkotmány című munkájának egy példányát. A rovás alapítvány részéről Sípos László kuratóriumi elnök és Horváth Levente Jász-Nagykun-Szolnok megyei munkatárs adták át az önkormányzat által rendelt, szabványos kivitelű rovásos helységnév-táblákat, melyeket Kunmadaras három bevezető útja mellett állítottak fel. A táblákat a kapitányi tanács tagjainak jelenlétében avatták fel.

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség ügyvivői testülete* Felelős szerkesztő: Daróczy Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Baski Imre, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, dr. Kun Péter, Szépe Ferenc, Lesi Árpád, †Sudár István
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu